

Taxa postala
pártitá in nuna
No. 24476/923.

Szoroskötés
és kiadóhiva-
tal: Cuij, Str.
Baron L. Pop
előtti árak:
Kül-
re 6,
Ar. —
Az
naplap-
csak a
megjelenésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Admi-
nistrator delegat al grauf responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre
Proprietar—Tulajdonos: Frateritas
S.A.R.de Editura. Registrul publico-
jurnalor perioadice No. 43. Dos. 838-
1938. Tribunalul Cuij, Secția III.

Ara 5 lej

Szombat, október 8.
1938—5699. Tisri 13.
XXI évfolyam, 226. szám.

Benes és a Nobel-díj

A müncheni négyhatalmi értekezlettől csodálatosan rövid az ut a Nobel-békedíjig. Mindössze néhány nap pergett le azóta, hogy megváltott a világ hangulata ez alatt a néhány nap alatt.

Kinek jutott eszébe akkor a Nobel-díj? Aki kitüntetésre gondolt, annak is katonai hőstettekért járó signum laudisok járhattak a fejében. Vigasztalnak a háborús vérontásért és szenvedésekért...

Azóta, hogy ezek a gondolatok és látások továbbtűntek, a Nobel-díjból is vigasztal lett. Nem a háború, hanem a béke vigasztalja.

Azért a békéért, amit Münchenben kötöttek meg egy háború fölött, ami nem tört ki, de következményeit nézve — megtörtént. Münchenben. A béke zóldasztalánál. Háború volt, amit a zóldasztalánál viktak meg és amelyből éppúgy kerültek ki győztek és legyőzöttek, mint a rendes háborúkból.

A müncheni zóldasztal legyőzöttje Benes volt, aki egész egyéniségének lathatásával harcolt mindaddig, amíg Münchenben meg nem kötötték a békét. Ezzel a békekötéssel megszűnt az 5 harca — és megmenekült a béke.

Ezért a békéért Nobel-díjat, kitüntetést akar adni a világ a legyőzötteknek.

Ha valaha volt gyakorlati jelentősége és értelme a Nobel-díjnak, egy most van. Sok tragikum van ebben az értelemben. Benes van ennek az egész kornak és a kor egész emberiségének nagy vergődése és vívódása önmagával.

Lehet, hogy a svédok meghallgatják Leon Benes és H. G. Wells felhívását és megajándékozzák a lemondott csehszlovák elnököt a béke Nobel-díjjal.

Mert megérdemli, kétségtelenül megérdemli.

Londonban megszólalt a lelkiismeret

Chamberlain külpolitikai „főszószósa” megmentette a békét és a béke árán feláldozta Csehszlovákiát.

Már az angol parlament ülésének vitáiból kiderült, hogy az angol közvélemény tekintélyes része nincs egy véleményen Chamberlainnel és a béke megmentését csak nehezen tudja összeegyeztetni emberi és demokratikus lelkiismeretével.

Az angol nép, helyesebben London népének érzelmevilága most meghatározó módon nyilvánul meg azokkal a szudétavidéki szerencsétlenekkel szemben, akiket a német megszállás megfosztott egzisztenciáiktól, személyi biztonságuktól és menekülésre kényszerített.

Nyilván a szudétavidéki zsidók, csehek és német szocialisták azok, akiknek ott kellett hagyniuk békés házaikat, kenyéret adó munkahelyüket és most kenyéretlenül bolyongának Prága, vagy más cseh városok utcáin.

Mindent a „megmentett béke” eredményezte, az a béke, melyet az újkor történelem egyik legszomorúbb fejezetének tekintünk.

Ezekkel a szerencsétlenekkel szemben London népe szívet dobogtató odzadással és nagylelkiséggel nyilatkozik meg.

Megmozdított az angol nép lelkiismerete, mely — úgy látszik — nem teljesen azonos tartalmu egyes politikusaiknak lelkiismeretével.

S ez a lelkiismeret a maga nemes felhangolásában, ha nem is tehető jóvá a jóvátehető, mégis alkalmas arra, hogy könnyeket szarítson fel, sebeket kötözzön be és bizalmat öntsön azokba, akiket a müncheni értekezlet világtörténelmi jelentőségű határozatai egy nagy emberi tragédia szenvedő hőseivé avattak.

London polgármesterének hívó szavára London egyszerű polgárai gyűjtést indítottak a szudétavidéki elmenekült zsidók, németek és csehek javára s a gyűjtési akció máris fényes eredményeket hozott.

Nők és férfiak ökszerüket, aranypenzéiket ajánlották fel a menekültek felségélyezésére — és ezt a gesztust nem holmi kényszer váltotta ki, hanem a legbensőbb emberi együtt-

Megalakult a szlovák kormány

Tisso szlovák kormányelnök hűségnyilatkozatot tett Sirovy ideiglenes köztársasági elnöknek. Benes elnök elhagyta Prágát

Ma kezdődnek a cseh-magyar tárgyalások

Prága, október 7. Miután a zsolnai szlovák értekezlet határozata alapján teljes meg egyezés jött létre a szlovák önkormányzat kérdésében a prágai kormány és a szlovák politikusok között, pénteken hivatalosan megalakult az autonóm szlovák kormány dr. Tisso elnökletével, aki még Hlinka páter életében elfoglalta a szlovák néppárt elnöki tisztjét. Dr. Tisso egyidejűleg szlovák államminiszterre neveztek ki, mint a prágai központi kormány tagját. A szlovák kormány elnöke péntek reggel Prágába érkezett és bejelentette Sirovy tábornoknak a köztársaság ideiglenes elnökének az autonóm szlovák kormány megalakulását. Az autonóm szlovák kormány összes tagjai részt fognak venni a központi csehszlovák kormányban.

Prága, október 7. Sirovy tábornok-miniszterelnök ma átnyújtotta Chvalkovski külügyminiszternek a kinevezéséről szóló dekrétumot és kivette tőle az esküt. A miniszterelnök ezután kihallgatáson fogadta dr. Tisso,

az autonóm szlovák kormány elnökét. A szlovák kormányelnök biztosította Sirovy tábornokot, mint ideiglenes köztársasági elnököt, a szlovák népként a csehszlovák köztársasághoz való hűségéről.

Budapest, október 7. A Havas közli: A szlovák autonómista párt azon határozata, hogy Szlovákia továbbra is a csehszlovák állam kereteiben marad, nagy lehangoltságot keltett a magyar közvéleményben. A magyar sajtó ugyanis évek óta azt hangoztatja, hogy a szlovákokat akarjuk ellenére, erőszakkal tartják a csehszlovák állam igájában és hogy a szlovákok visszakívánkoznak Magyarországhoz. Magyar körök azt remélték, hogy a szlovákok Magyarországot segítségét fogják kérni kiszabadításukhoz. Az Uj Magyarország szerint a zsolnai határozat nem egyéb, mint a prágai kormány manővere. Magyar körökben egyébként a legnagyobb rezerváltsággal kezelik a berlini kormány politikáját Csehszlovákiával szemben.

Az új cseh külügyminiszter berlini utja

Prága, október 7. A Reuter jelenti: Benes csütörtökön elhagyta az elnöki palotát és miután elbúcsúzott munkatársaitól és barátaitól, elutazott Movaustira, ahol magánlakása van, Prágától 75 kilométernyire.

Prága, október 7. A lemondott Benes elnök feleségével tegnap Lanyban megjelent Masaryk sírjánál és koszorút helyezett rá.

Még októberben meg lesz az elnökválasztás

Prágából jelentik: Lehetségesnek tartják, hogy az új határok megállapítása után Sirovy miniszterelnök összehívja a parlamentet, amelynek első ténylegese az új köztársasági elnök megválasztása lesz. A parlament összehívására valószínűleg még október folyamán sor kerül.

London, október 7. Angol körök erősen foglalkoztatja Benes további sorsa. A lemondott köztársasági elnök több amerikai egyetemről kapott meghívást. Valószínű azonban, hogy Benes elfoglalja régi katedráját a prágai egyetemen.

A prágai Havas iroda a francia sajtóvéleményekre utalva megjegyzi, ha Sirovy tábornok kormányfő lenne az új köztársasági elnök, akkor Csehszlovákia külpolitikája nem fog változni. Az elnöki tisztségre egyébként Berant, az agrár párt vezéré, Nemecet, Benes volt ellenjelöltjét és másokat emlegetnek. Ugyancsak Prágából jelenti a CTK, hogy Moravetz ezredes, vezérkari tiszt cikket írt, amelyben hangsúlyozza, hogy az új helyzet Csehszlovákia számára kifejezetten a német orientációt teszi lehetővé.

Mindenesetre feltűntetett keltett világszerte az a hirdetés, hogy Chalkovszky csehszlovák külügyminiszter, aki tegnap érkezett meg repülőgépen Rómából jövet Prágába, hivatalának átvétele után nyomban Berlinbe utazott. Korai volna azonban ennek a berlini utnak messzebbmenő jelentőségét tulajdonítani a csehszlovák külpolitika új orientációja tekintetében, miután a külügyminiszter utja a berlini határmegállapító bizottság munkájá-

val áll közvetlen összefüggésben. A külügyminisztert, aki bekapcsolódik a cseh-német határ megállapításáról folyó tárgyalásokba, Feierabend kereskedelmi miniszter és Preiss, az ipari szövetség elnöke kísérte el Berlinbe. A két cseh gazdasági vezető szakzerű fölvilágosításokkal lesznek a külügyminiszter segítségére.

Tegnap egyébként Vavrecka tárcanélküli miniszter is Berlinbe utazott a nemzetközi határkielégítő bizottság ülésére. A DNB ügynökség jelentése szerint a nemzetközi határkielégítő bizottság már végleg kijelölte a határokat, ameddig a német hadserők október 10-ig be fognak vonulni. Az idevonatkozó kérdésekről Husarek tábornok, közmunkügyi miniszter, mint a bizottság csehszlovák tagja beszámolt a prágai minisztertanácsban.

Ugyancsak berlini jelentés szerint a nemzetközi határbizottság javaslataira a német és csehszlovák közlekedésügyi miniszteriumok tárgyalásokba kezdtek a vasúti forgalom szabályozása érdekében. Csütörtökön megegyezés jött létre a repatriálási akará lako soknak mindkét részről való elszállítására vonatkozólag, míg a többi kérdésekben folytatják a tárgyalásokat.

Közel egymillió cseh polgár kerül német uralom alá

Párizs, október 7. (Rador). A francia lapok egyhangulag megállapítják, hogy a berlini nemzetközi bizottság által elfogadott tervezet tullepi a Münchenben hozott határozatok keretét.

A Petit Parisienben Burgues a következőket írja:

— Von Ribbentrop és a német szakértők olyan programot fogadtattak el, amely nyilvánvalóan Csehszlovákia teljes gazdasági és ipari szétbontására irányul. Lengyelország, amelyet szintén felosztották már néhány évtizeddel ezelőtt, ugyancsak kiakarta venni a részét ebből az osztozkodásból. Arra gondolnak a lengyelek, hogy Csehszlovákián át utat nyit-

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

érzés, a legnemesebb áldozatkészség. Gyönyörű jóvátétele ez a gyűjtési akció annak a súlyos hibának, amit a politikusok Csehszlovákia ellen elkövettek.

S egyben annak bizonyossága is, hogy az angol nép tisztában van azzal, hogy a világban — az 5 évében is — valami nagy igazságtalanság történt, amit így akarnak némi-

leg enyhíteni. Minden csodálatunk és minden meghiúsításunk London népé, amelynek gesztusa azt az érzésünket erősíti, hogy van még demokratikus együttérzés a világon s ha ez az együttérzés még nem is tud érvényesülni a világpolitikában — egyszer ennek is eljön az ideje.

Milyen ipari üzemek jutnak német kézre a szudeta-területeken?

Tudjuk, hogy a Németország számára itélt szudeta területnek a csehszlovák köztársaság számára nemcsak politikai és stratégiai jelentősége volt; ez a terület mélyreható gazdasági tényezője is az országnak. Tudjuk, hogy a csehszlovák ipar nagyrésze a szudeta-területeken volt. A megmaradó államrészen ugyan van még jelentős ipar, de a cseh területek gazdagsága főleg a talaj kincseiben rejlik.

A szudeta-területek talajkincsei a Joachimstali rádiumot leszámítva, főleg barna szén és valami kevés kőszénből állnak. A nyugati Csehszlovákia gazdasági szempontból egységet jelent, amennyiben a tiszta cseh területek nyersanyaga és a németnyelvű zónának feldolgozó ipara kiegészítette egymást. A két terület elválasztása egymástól ezt az egységet meg fogja bontani, amennyiben az ipart megfosztják a nyersanyagtól.

A cseh részen igen sok feldolgozó ipar hiányzik, úgy, hogy a nyersanyagok az értékesítése, főleg az első időkben nehézségekre fog bukkanni, kivéve, ha a megcsontított Csehszlovákia megfelelő tőkével fog rendelkezni.

Chamberlain már a tárgyalások során felvetette a kérdést, hogyan lehet életképes tenni az első időkben is Csehszlovágot és ebben az irányban tárgyalásokat folytatott a cseh kormány követeivel, akik természetesen egy nagy és könnyű feltételek mellett visszafizetendő hitelfartottak alkalmasnak arra, hogy a mélyreható gazdasági válság elkerülhető legyen az új Csehszlovágban. Az angol miniszterelnök vállalkozott a szanalásra és tudjuk, hogy hatalmas fontkölcsonnel fogják az ipari életet újjáéleszteni és folytatni Csehszlovágban. A cseh nép önbizalma, szorgalma és igénytelensége bizonyára a lehető legrövidebb idő alatt meg fogja tudni oldani ezt a népi életet érintő problémát is.

A legtöbb barnaszén-telep az Eger-Karlsbad-Komotau-Brux-Teplitz - Schönau-Aussig-Bodenbach körületekben található. Köszent viszont találni lehet Trautenu-Mährisch-Ostrau-Brünn-Kladno és Pilsen környékén. A cseh területen igen jelentékeny vasérc és ólom található. A vasutak Karlsbad környékén állanak, Brüxben, Mährisch Ostrauban és Teschenben, tehát németnyelvű területen. A cseh területen ilyenféle hutak Kladnoban és Pilsenben vannak.

A fémipar sulypontja nem a cseh zónában található: Komotauban, Teplitzban, Bodenbachban, továbbá Warnsdorfban, Mährisch Ostrauban és Teschenben. A cseh területen Kladnoban, Pilsenben, Prágában, Königrätzben, Olmützben és Brünnben vannak jelentős fémipari telepek. A textil és ruházati ipar körülbelül egyenlő a két zónában, míg az üvegipar főleg német nyelvű területen otthonos. Ezzel szemben a cipő és lábbeli ipar majdnem kizárólag cseh területen van, míg a papír-ipar a határszéleken fejlődött ki.

A csehszlovák munkapiac, valamint az állam háztartási egyensúly szempontjából nagyjelentőségű volt a fürdőhelyeknek. Karlsbad, Marienbad, Franzensbad, Gieshübel, Königsward világhírű fürdőhelyek azon a zónán fekszenek, amelyeket át kellett adni Németországnak. Azonban a csehszlovák zónában is jelentős fürdők van-

mak, közöttük a világhírű Pöstyén, a szlovák nyelvterület kelles közepén.

A csehszlovák kormány már régóta és a nemzeti szocializmus hatalomra jutása után fokozottan felismerte a szudeta területen levő üzemek körüli közgazdasági veszedelmeket. A világháború után a szudetanémet területeken intenzív módon fejlesztették az ipart, amit a Harmadik Birodalomban „csehsítési politikának” gunyoltak. A nemzeti szocializmus egyre előretörő propagandájának hatása alatt azonban az utóbbi években a határvidéki ipart igyekeztek áthozni az ország belsejébe. Főleg a zsidó vállalkozók voltak azok, akik a nagy zsidóellenes propaganda nyomása alatt, amelyet a Harmadik Birodalom fejtett ki a szudeta német vidéken, lassanként behúzódtak cseh területekre. És pedig olyképpen, hogy vagy az üzemeket költöztették az ország belsejébe, vagy pedig vállalkozásikat igen olcsón, sokszor poton áron adták el.

Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a szudeta területén éppen a zsidók voltak azok, akik legtöbbet foglalkoztatták a német munkásokat és humanitárius szempontból is igyekeztek a szudeta lakosság nyomorán segíteni.

Az utóbbi időben a Berlinben megjelenő „Der Deutsche Volkswirt”, amely tudvaleg Schacht organuma, kifejtette a szudetanémet ipar jelentőségét. A Zivnostenska Banka, amely mint ismeretes, a legelső cseh pénzügyi érdekképviselet, körülbelül hetven nagyobb ipari vállalkozás finanszírozója. E vállalatok értékét több, mint 4.8 milliárd csekkoronára becsülik. A konzern szervezen van kiépítve és felüli a nyersanyagot kezdve az összes készárukat. Emellett működnek még biztosítási, szervezeti és ellenőrzési vállalkozások, valamint külföldi érdekeltségek is.

Az üzemek statisztikai összeállítása során kiderült, hogy igen jelentős része ezeknek a kontrollált üzemeknek német vállalkozás. A nehézipar területén a Zivnostenska Banka tizenöt társulat fölött gyakorol ellenőrzést, négy közülük a Böhmische Handelsgesellschaft, a handlovai Szénbánya Részvénytársaság és a Zivno Szénkereskedelmi Részvénytársaság, tulnyomó részében cseh érdekeltség, a többi tizenegy azonban egykori német vállalkozás volt.

Meg kell jegyezni, hogy az Északcsehországi Szénbánya Társulatot, valamint a brüxi szénbányát nemrégben a prágai Petschke nagyiparos és bankár vette meg; ezekben az üzemekben körülbelül nyolcezer munkás dolgozik. Az üzemek javarészen a szudeta területén vannak.

A vegyipar területén a Zivno konzernben a német üzemek a jelentősek. Részvénytőkéjük 157 millió, míg a cseh rokonvállalatok részvénytőkéje csak 146 millió. Egész Csehszlovákiában 88 kémiai gyár működik, együttvéve 896 millió cseh korona részvénytőkével. A legjelentősebb vegyszeti gyárak igazgatóságukat Auszsigból immár áttették Prágába és a termelés súlya áttevődött a már szlovák földön működő gyártelepekre.

A kerámiai és építőanyag-ipar tekintetében a Zivno konzern két cseh és három német telep fölött rendelkezik. Többszörösen körülbelül egyarányban részesedik a német és a cseh kerámiai ipar. Nagy befolyása van a Zivnostenska Banknak a cukortermelésre is. Övé a Böhmische Zuckerindustrie-Gesellschaft, továbbá a Launer Aktion Zuckerfabrik, a Zuckerhandels A. G. és a Schöller et Compagnie cukorgyárak konzern vállalatai. Iparilag tehát Németország igen jelentékeny gyarapodást szerzett a szudetanémet területekkel.

Dr. Szinetárné
Mme Illa kozmetikai
kezeléseit megkezdte
Szőrtelenítés, szemölcs és szeplőeltávolítás. Amerikai pakkolás. Tanítványok kiképzése.
Cluj, P. M. Viteazul 39. Telefon 33-56.

Gyomer- és
Bélbetegségek ellen

Gastro-D.

Kapható minden
gyógyszertárban és
drogériában

Milyen az élet Ecuadorban?

Az eviani konferencia óta Ecuador délamerikai állam a zsidó emigráció lehetőségének középpontjába került. Az eviani konferencia most kiadott értesítőjében a következőket ismerteti.

Aki Ecuadorot választja új hazájául, ne engedje befolyásolni magát annak előkikötője, La Libertad által. Itt még ugyanis ameddig a szem elláthat, szét-szórta fekvő szalmakunyhók vannak csak, amelyek részben tető nélküliek s meglehetősen sivár látványt nyújtanak. Azt hihetné az ember, hogy valahová Indiába érkezett. Mindezek tetejébe az új jövevény sokat szenved itt a trópusi hőségtől annál is inkább, mert négy-öt órát a szabad ég alatt kell töltenie, amíg a vámvizsgálat tart. De öt-hat órai, öserdőkön és legelőknön keresztül vezetõ rendkívül érdekes sinautó-utazás után megérkezik a jövevény Guayaquilba, Ecuador fő kikötőjébe.

Ez az elnevezés még az indák nyelvéből származik és annyit jelent, hogy „Guaya kisasszony”, mert a város a Guaya folyó széles völgyében fekszik. Guayaquilnak körülbelül 150 ezer lakosa van és — ellentétben La Libertaddal — meglepően kellemes benyomást gyakorol a szemlélőre főúccával és modern sétányával. Nagyvárosi paloták sorakoznak egymás mellett, amelyek a legutóbbi évek serény építkezéseinek eredményei. Jóllehet Guayaquil nem fekszik közvetlenül a tenger partján, mégis ez a fő kikötője Ecuadornak. A folyó torkolatáig egy óceánjáró hajó hat óra alatt teszi meg az utat. Noha Guayaquil a trópusi égöv alatt fekszik, mégis júniustól novemberig elviselhető meleg a klíma. Az év többi szakában a páras hőség sok embert arra kényszerít, hogy a lapályon levő lakását a Sierra hegyeibe helyezze át.

A házaló kereskedéstől minden képer tartózkodni kell, mert a kormány nem szívesen látja ezt a foglalkozást és gyakran antiszemita nyilatkozatokra indította a napilapokat. Egyéb kereskedői ténykedéshez szükséges a spanyol nyelv ismerete. Akik pedig behozattal és kivittellel foglalkoznak, azoknál az angol nyelvtudás bir fontossággal, mert különösen Észak-Amerikával adódik sok levelezés. Tanácsos a kézműveseknek is a spanyol nyelv elsajátítása, ha gyorsan és biztonságban munkához akarnak jutni. Mint a legtöbb országban úgy itt is meglehetősen sok a kereskedő. A következő iparágban van főleg megélhetési lehetőség: asztalos, kárpitos, esztergályos, villanyszerelő, pék és cukrász. Az alkalmazottak azonban nem keresnek annyit, mint Európában, mert az itteni iparos jelentősen olcsóbban dolgozik. Ha azonban a bevándorló anyai kezdeményező tehetséggel és tőkével (legalább 1000 dollárral) rendelkezik, hogy európai módszerekkel és ötletekkel dolgozhassék, úgy abba a helyzetbe kerülhet, hogy gyártmányai versenyképesek lesznek és hamarosan jó megélhetést tudhat magának teremteni. Egy itteni iparos naponta 8-10 sucret is elérhet, mert tőle megbízható munkát várnak. (1 sucre kb. 24 lej.)

Egy személy megélhetésére — lakással együtt — havonta 150-180 sucre kell. Ennyi azonban bőségesen elegendő. Az ország fővárosa, a 140.000 lakosú Quito, 2800 m. magasságban fekszik, a Kordillerák nyugati nyulványai közé ékelve, a Pinchicha fővén és teljesen európai éghajlata van. Hő ugyan nem esik télen, e helyett azonban heves zivatarok vannak, amelyek rendszerint délután vagy éjjel törnek ki. Az év többi hónapja nyáriasan kellemesek. A magas fekvés azonban egészséges szívet kíván.

A női munkaerőnek nem sok kereséi lehetősége van, mert az európai nő veszi tekintélyéből, ha dolgozik; de nem is tudhat versenyezni az itteni olcsó női munkaerővel.

A gazdálkodással nagyon óvatosságnak kell lenni. Noha az ecuadori kormány minden bevándorlónak ingyen bocsát birtokot rendelkezésre, mégis, ha az illetőnek nincs 3-4 évi kitartható szükséges tőkéje, — nem viheti semmire. A szántóföld ugyan igen jóltermő, de nagy nehézségeket okoz az országotak hiánya, ami miatt a termények szállítása szerfölött lassú. A kormány által juttatott birtokok mind

messze fekszenek a kikötési ország-utaktól, a kedvezőtlen körülmények pedig állandó tulajdonban vannak s csak igen nagy vételár ellenében szerezhetők meg. Legjobb megoldás e téren, ha több bevándorló összeáll és kollektív gazdálkodást folytat és maguk gondoskodnak utépítésről.

Guayaquilban körülbelül 200 zsidó él, 70 százalékban birodalmi németek, 30 százalékban románok. Quitóban mintegy 150 zsidó lakik, akiknek 80 százaléka Németországból és Romániából vándorolt ki.

A temesvári munkakamara a zsidó iparosoknak nem adja ki a mesterkönyvet

Hivatalos indokolás szerint jogerős bírói végzéssel kell bizonyítani a zsidó iparosmesterek állampolgárságát

Temesvár, október 7. Temesváron már hetekkel ezelőtt megkezdtek az ipari mesterkönyvek kiosztását a munkakamaránál. A mesterkönyvekre jogosult iparosok névjegyzékét már előbb közzétették és az iparosokat nevéük kezdőbetűi szerint csoportokba osztották. A mesterkönyvekre jogosultak között természetesen nagyszámú zsidó iparos is van, akik a könyvek kiosztása során kellemetlen meglepetésben részesültek. A munkakamarai tisztviselők ugyanis megtagadták a mesterkönyv kiadását, azzal az egyszerű megokolással, hogy „zsidók nem kaphatnak mesterkönyvet.”

Érdeklődöttünk a munkakamara vezetőségénél, ahol azt a hivatalos felvilágosítást kaptuk, hogy a könyvek kiosztását végző tisztviselők kötelesek az iparos vallását meg tudni és az zsidóktól az állampolgársági revizióra vonatkozó jogerős bírói végzés bemutatását követelni. A munkakamara vezetősége szerint elvben bármely zsidó iparos megkaphatja a mesterkönyvet, de előbb jogerős bírói végzéssel kell igazolnia állampolgári jogait, mert ezt egy ujkéletű miniszteri rendelet így írja elő.

Nem ismerjük az említett miniszteri rendeletet, amely bizonyára országos vonatkozású lenne, ha valóban kibocsátották volna. A temesvári munkakamara eljárása a zsidó iparosok egész seregének egzisztenciáját veszélyezteti, mert az állampolgársági revizió köztudomásúan igen lassú ütemben halad és még évek telhetnek el, amíg minden zsidó jogerős bírói végzéssel rendelkezik. Lehetetlen viszont, hogy addig a zsidó iparos saját jogainak birtokán kívül kerüljön és a mesterkönyv hiányában életlehetőségei is veszélyben forogjanak.

Értesítéseink szerint egyébként a temesvári munkakamara nem követi egysé-

ges eljárást a mesterkönyvek kiosztása terén, még a zsidók között sem. Az egyik ismert zsidó szabómester ugyanis kihallgatáson jelentkezett Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkárnál, akinek elpanaszolta, hogy a munkakamara megtagadta tőle a mesterkönyv kiadását, mert nem tudta felmutatni az állampolgársági revizióra vonatkozó jogerős bírói végzést. A szabómester az alkotmányban lefektetett jogegyenlőségre hivatkozott és a vezértitkár közbenjárását kérte. Ciupe Gheorghe dr. nagy megértéssel fogadta a szabómester panaszát és nyomban érintkezésbe lépett a munkakamara vezetősé-
vel, amellyel közölte, hogy a *fennálló törvények értelmében nem lehet különbséget tenni az állampolgárok között*. A munkakamara ekkor nyomban kiszolgáltatta a szabónak a mesterkönyvet, a következő nap viszont ismét a régi eljárásról folytatódtott a többi zsidó iparossal szemben.

A helytartósági vezértitkár erélyes közbelépése kétségtelenül azt igazolja, hogy a munkakamara vezetősége nem veszi figyelembe a törvényeket és helytelen eljárása ellen jogorvoslattal lehet élni. Ajánlatos volna tehát, ha a temesvári zsidó iparosok együttesen tesznek lépéseket, akár a helytartóság segítségével is, a mesterkönyvek fenntartás nélküli kiszolgáltatása érdekében. A közös lépésre már csak azért is sürgős szükség van, mert a rendőri hatóságok városszerte ellenőrzik az ipari üzemek működését és máris több esetben bírságot vetettek ki, *amiért az ellenőrzés során az iparos nem tudta felmutatni mesterkönyvét*, sem pedig a már érvényét veszített és a munkakamarának benyújtott régi iparigazolványát. Eme bírságok ellen természetesen a fórumok fellebbezés útján jogorvoslatot nyújtanak, de a bírság megfellebbezése tetemes költséggel jár és így ajánlatos azt megelőzni.

HOTEL PENSION
KARPIN
TEL-AVIV

Teljes komfort.
Szigorúan kóser.
Olcsó árak!
Kedves transzilvániai
zsidó barátainknak ked-
vezményt adok.

HAYARKON STR. 53. TELEFON: 3363.

Mozaikok a lemondott cseh köztársasági elnök életéből

BENES PORTRÉJA

a kortársak írásain keresztül

Hogyan látták Masaryk és Iorga professor Benes egyéniségét és szerepét?

Benes elnök lemondása memento volt az egész demokratikus világ számára. Ez az esemény a maga valóságos és szimbolikus jelentőségével megmozgatta a nyugateurópai közvélemény lelkiismeretét is, aminek figyelemre méltó kisugárzása a dicsőítés és hódolat, amellyel a demokratikus világajtó hajlong Benes előtt. A béke Nobel díjával akarja kompenzálni a nyugati közvélemény ezt a férfiut, akinek lemondása és távozása tagadhatatlanul egy rendszernek a lehanyaglását jelenti, amellyel egész lényé és neve egybe forrott.

Az alábbiakban Benes portréját adjuk ugy, ahogy az a kortársak írásaiból kiviláglik.

Masaryk Benesről

Masaryk elnök emlékirataiban így emlékezik meg róla:

„...A háború előtt személyesen alig ismertem Benest. Párizsból figyeltem cikkeit és írásait... Az én realizmusom, a francia pozitívizmus és a marxizmus hatását láttam nála. Még nem egészen világosan... A háború kitörése után önkéntesként jelentkezett a „Cas“-ban... Az volt az álláspontja, hogy nem nézhetjük öbetett kézzel a háborút, valamint tennünk kell. Nem volt nyugta. Dolgozni akart. Mire én: Igen, én már dolgozom!... Emlékszem a jelenetre, amikor az Erzsébet hid feljárójánál találkoztunk. En állva maradtam, rákénykölttem a fakorlátra és elmerültem gondolataimba. Mialatt Prágát néztem, a mi jövőnkre gondoltam, de a politikai akció kezdete a pénz volt. Dr. Benes összeszámolta vagyonát és nyomban felajánlotta néhány ezer koronát. Ennyi pénze volt, amivel saját számlájára megkezdte a munkáját külföldön. Kint a saját költségén élt...

A Beneszel való együttműködés könnyű és hatékony volt. Nem kellett hozzá sok beszéd. Politikai és történelmi tekintetben oly művelt volt, hogy egy szó is elegendő volt ahhoz, hogy megértjük egymást. A terveket aprólékosan végig gondolta és véghezvitte, csakhamar a saját felelősségére és eredményesen dolgozott... Az egész idő alatt nem volt közöttünk semmilyen félreértés, az együttműködés példás volt. Világos fej, szakértelem, elszánt akarat, semmi félelem a halál től — hallatlan fizikai erő ez egy embernél... Itthon is akadtak jó, erős emberek, akikkel összekötöttesben állottunk. Így jött létre a maffia, amelyet kezdetben Benes és társai vezettek...”

Benes Párizsban

Négy esztendősi periódus következik ezután: a Párizsban töltött idők. Hogy mit csinált Benes 1915-től 1919-ig Párizsban, erről Pierre de Quirielle számol be egyik nevezetes írásában. E két évszám között játszódtott le a csehszlovák állam megalapításának egész története. Erre az időre esik — írja Quirielle, — a csehszlovák politika irányvonalainak a leszűrézése is.

— Párizsban való megérkezése után láttam már Benest és módomban állott figyelemmel kísérem egész tevékenységét ezen négy év alatt. Láttam ennek a munkának minden etapját: a nemzeti tanács megalakulását 1916-ban, a csehszlovák követelések felvételét a szövetséges hatalmak jegyzékére, amelyet Wilson elnöknek nyújtottak át a háborús célok megfogalmazásaként 1917 elején; az előkészületeket a hadsereg megteremtésére; a római kongresszust az osztrák-magyar monarchia elnyomott nemzetének felszabadítására 1918 tavaszán, az egész diplomáciai munkát, amelynek révén sikerült Benesnek a csehszlovák állam talpraállítását véghezvinni, még mielőtt annak területi létezése adva lett volna. Végül pedig a csehszlovák nemzeti kormány megalakulását röviddel a fegyverszünet előtt, úgy, hogy Csehszlovákia mint teljes jogú, háborút viselő és győztes hatalom vehetett részt a békekongresszión.

1915 őszén, amikor először találkoztam Beneszel, mindez nagyon messze volt még. Kétségek gondoltak még a csehszlovák állam megalapítására, kevesen voltak azok, akik ebben lényeges problémát és a háború elkerülhetetlen következményét látták. De éppen ez a kérdés volt az, amelynek Benes részéről történt megvilágítása keltette fel benne annak a politikai szellemnek a csodálatát, amely ebből az emberből áradt és amely nemsokára egy egész világ előtt ragyogott. De csodálatuk azt az odaadást és nagy tisztelgetést is, amellyel mestere, Masaryk professzor személye és tanai iránt viseltették...

„A csehszlovákok felszabadítása az idegen uralom alól” — ez a néhány szó az utolsó

pillanatban került be Franciaország intervenciója alapján a Wilson elnökhöz intézett 1917-es jegyzékbe. Ez pedig akciójának volt az eredménye. Ez volt az első bejelentése a jövőbeli csehszlovák állam függetlenségének. A legmeglepőbb ebben pedig az volt, hogy ez a siker olyan embernek volt a műve, aki nem volt egyéb, mint egy háborús menekült és akinek jelentéktelen befolyása és hitele volt még akkor a világ hatalmasai előtt...

Az osztrák-magyar monarchiában élő elnyomott népek egységfrontjának megteremtésével, a szoros barátság és együttműködés kiépítésével, amelyet a jugoszlávok, románok és lengyelek között ápolat Benes, jelentős mértékben hozzájárult ezen népek felszabadításához is... Akkor vetette meg tulajdonképpen annak a szövetségi rendszernek az alapját, amely később a kisantantban öltött testet.

Iorga professor Benesről

Hogy ki volt Benes az új csehszlovák államban, erről is a neves kortársak írásaiban és emlékezéseiben találunk figyelemreméltó feljegyzéseket.

Iorga professor egyik írásában többek között a következőket írja:

„A harcoló filiszter szerint, aki azt hiszi, hogy egyedül ő hivatott az állami élet irányítására, a tanárok nem értenek a politikához. És ha történetesen filozófusok, vagy történészek, annál rosszabb ez a mi jövőnkre... Csehszlovákiában egy Masaryk és egy Benes ragyogó bizonyítékot szolgáltatott ezen rá-

galom ellen... A fiatal professor és szociológus már a háború előtt jelentős szerepet játszott az osztrák politikában. De senkisémi hitte, hogy sikerülni fog neki egy nagyvonalú politikát megalapozni nemcsak hazájára, hanem a monarchia romjaiból feltámadó államrendszerek számára is. Az ugynevezett kisantant eszméje nem az övé, lényegében a vas szültszerűség terméke. De ő életcéljává tette és egész személyiségét belevetette...”

A lemondott elnök pályafutása

Életrajzírói a következő adatokat sorolják fel külügyminiszteri és elnöki pályafutásáról: Az első prágai nemzeti kormány megalakulása után dr. Benes a külügyi tárcát tartotta meg magának, amelyet az összes későbbi kormányokban is megtartott, míg el nem foglalta az elnöki széket. Külpolitikájának alapelvei a következők voltak: A csehszlovák állam biztosítása és Közép-Európa konszolidálása. Közép-Európában olyan politikai rendszer alapját akarta lefektetni, amely lehetővé teszi az önállóságukat kivívott népek szoros együttműködését. Ennek a politikának egyik jelentős tényezője volt a kisantant, a Franciaországgal való barátság, amelyet 1924-ben baráti szerződésben pecsételt meg.

Ugyancsak lényeges tényezője volt Benes külpolitikájának a népszövetségi politika. A genfi fórumon 1923-tól 1927-ig, majd 1932-től tovább, mint a Népszövetség tanácsának tagja, rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki.

Select Muzgó

Nagy sikerrel vetíti

Dorothy Lamour

szennzációs alakítását:

TARA,

A DZSUNGEL SZERELMESE

Izgalmas, bővelkedő film, mely a máljai dzsungelében játszódik le. Csodálatosan szép színes film!

Uránia Muzgó

Harold Lloyd

világhírű komikus egyetlen filmje:

Jön a tanár ur

Eddig nem látott szennzációs vigjáték, melyen a közkezdelt komikus két éven keresztül dolgozott.

Mi történik a cseh koronával?

Milyen alapon válik be a szudeta-vidéken? A béke hírére előkerült az arany. A müncheni megállapodás közgazdasági következményei

Zürich, október 7. A cseh események miatt napok óta a világháború napjaira emlékeztető izgalom uralkodott a zürichi tőzsdén. A müncheni értekezlet hozott határozatok ma annyit változtattak ezen az izgalmon, hogy az arcokról eltűnt a háborús félelem, a megítélések minden vonatkozásban barátságosak, a háborúra spekuláló kontremínörök sietve fedeznek, nem egy esetben jelentős veszteségekkel, főleg a nagyobb tételi angazsmánoknál. A legnagyobb forgalom a cseh értékekben legjobban érdekelt J. Beer & Co., Basler Handels Ges., Schweizerische Kreditanstalt és a Schweizerischer Bankverein felkelti előtt van, a kistökekek e helyeken sietve igyekeznek visszavásárolni a keddi és szerdai napok izgalmaiban igen alacsony árfolyamon továbbadott csehszlovákiai, magyarországi és német értékeiket.

Kínálat az aranypiacon

Igen nagy a forgalom az aranypiacon is, itt általában a kínálat dominál. Ugyanis a múlt hetekben és a hét elején összevásárolt és Newyork rendeltetéssel utnakindított nagy arany mennyiségek elszállítására e héten nem történt meg, egyrészt azért, mert számos, Newyorkba irányított menetrendszerű német, holland és belga hajó elhalasztotta az indulást és így az e hajókon elszállítani tervezett arany mennyiségek a kiinduló kikötőkben maradtak. A fókusz azonban az, hogy a háborús veszedelem elmulásával most már nem kell tartani egyik európai valuta további leértékelésétől sem és így az aranyba menekített tőkék ismét a természetben len-

nének foglalkoztatva.

A svájci bankok mindegyike egészen könnyen fizette ki az elmúlt hetekben a külföldi üzletfelek által diszponált betéteket és pénteken már mindegyik zürichi bank a külföldi betéteinek és letéteinek emelkedését jelezte, ami a zürichi tőzsdén igen érezhető volt, a tőzsdéi hitelek engedélyezésénél.

A csehszlovák korona beváltása a Szudéta területeken

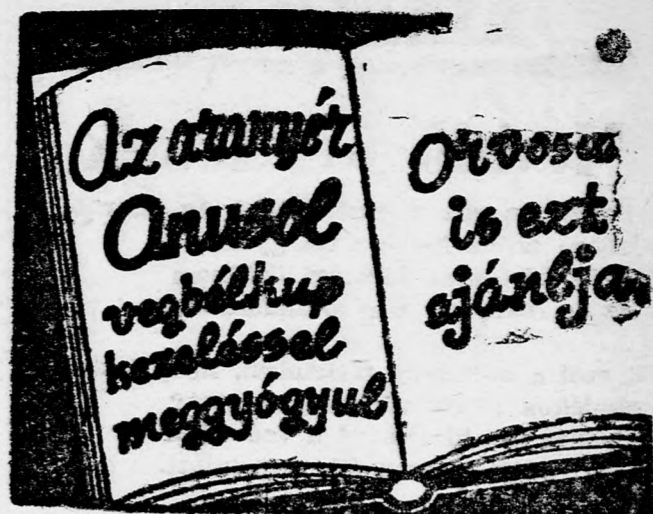
A csehszlovák korona sorsát illetően megoszlanak a vélemények. Londoni és párizsi információk szerint a cseh kormány nem tervezi a csehszlovák újabb leértékelését, bár egy 20 százalékos leértékelés megfelelné a háborús izgalom mióta kialakult magasabb csehszlovákiai áraknak, másrészt pedig a valuta fedezet szempontjából is kedvezően hatna és hamar helyreállítaná a régi csehszlovák stabilitását. Viszont zavarólag hatnak azok a hírek, hogy a német kormány a Szudéta területek polgárainak birtokában levő csehszlovák bankjegyeket milyen árfolyamon váltja át papírmárkára és általában az átváltási árfolyam mi lesz. Ezzel kapcsolatos berlini magáninformációk szerint az átváltási ár 1:10 lesz, vagyis minden márkáért 10 csehszlovák követelnek a németek, a márka jelenlegi 8:60 csehszlovák hivatalos árfolyamával szemben. Ezt az árfolyamot azonban Henlein gazdasági szakértői is ellenzik, azzal, hogy a világpárisban amugyis túl magas németországi árak miatt a Szudéta területeken oly nagy drágasági hullám fog meg-

Legelőszőbb áron a legjobb minőséget kaphatja

„FEMINA”

Csuj, Str. Meanderudulvi 1. Női konfekció-áruházban, ahová megérkeztek a legújabb őszi és téli kabát- és ruha-udjóságok.

Nagy választék kék iskolás leányka kabátokban.

1923-ban a leszerelési konferencia előadója volt és a genfi keretben is sokat fáradozott Közép-Európa gazdasági megszervezésén és része volt abban a politikában is, amely a keleti paktumban jutott kifejezésre. Az ő elnöksége alatt történt meg Oroszországnak a Népszövetségbe való belépése. 1935. júniusában Moszkvában tett látogatást és ekkor ratifikálták a szerződést Csehszlovákia és a szovjetek között, a francia-orosz szerződés mintájára. 1935. szeptemberében hetedszer választották meg a népszövetségi tanács elnökévé. Népszövetségi méltóságairól 1936. januárjában mondott le, amikor a csehszlovák köztársaság elnökévé választották.

Az akkor nyolcvanöt éves Masaryk elnök javaslatára választotta meg a nemzetgyűlés Benest 340 szavattal 440 közül, a köztársaság elnökévé. A szudetanémetek, a magyarok és a cseh fasisták tartózkodtak a szavazástól, a Kramar-párt pedig ellene szavazott. Elnökké való megválasztása a demokratikus rezsim és a hagyományos csehszlovák külpolitika folytonosságának biztosítását jelentette. Első elnöki ténykedése a régi kormányt megőrzésére és Hodzsa miniszterelnöknek a külügyek irányításával való megbízása volt. Nem a véletlen játéka, hogy Benes elnök lemondása szinte egybeesett a Hodzsa rezsim likvidálásával is.

indulni az 1:10-es beváltási arány esetén, amely nagyon kedvezőtlenül hatna a Szudeta-területek elsőbbségi néposztályaira. Henlein gazdasági szakértői 1:8-as beváltási arányt ajánlanak azzal, hogy a Szudeta-területeken alig van kétmilliárd csehszlovák bankjegy forgalomban és ezeknek beváltásához — 1:8-as arányban is — alig 250 millió papírmárkára volna szükség, ami a Reichsbank közel 7 milliárd márkás bankjegyforgalmához viszonyítva nem nagy összeg és az 1:10-es beváltás esetén is 200 millió márkát új bankjegyre lenne szükség.

A csehszlovák államadósságok sorsa

A csehszlovák államadósságok árfolyamai május óta változatlan mélypontra vannak. A csehszlovák mozgósság napjában a cseh kormány minden hitelező államra hivatalos közleményt tett közbe, amely szerint október 1-én a kamatszényvényt pontosan beváltják. Az október elsejei szelvényesedésszerű csehszlovák renték árfolyama tartótabb is volt, ezzel szemben a november elsejei szelvényesedésszerű árfolyama nagyon lanya ha volt és ez is maradt. Kedvezően hatott az a hír, hogy a cseh kormány 30 millió fontos, ötvenéves nemzetközi ujjáépítési kölcsönt kap, amelyből 15 millió fontot London, 10 millió fontot Párizs és 5 millió fontot Newyork folyósít. Ezt a harminc millió fontot a cseh kormány a csehszlovák nemzetgazdaság helyreállítására használná fel, de főleg a Szudeta területekkel elvezett exportiparának, elsősorban a textil-, porcellán- és üvegiparának ujjáépítésére a csehszlovák területeken. Ez utóbbit bizonyos mértékben megkönnyítette az a körülmény, hogy nagyon sok szudetavidéki iparvállalat gépi berendezéseit hozták át tulajdonosaik az elmúlt hetekben.

A nagy kölcsön híre mellett azonban a zürichi tőzsdéi köröket tovább izgatja a csehszlovák értékek sorsa. A legkedvezőbb megoldásnak — Csehszlovákia fizetőképességének szempontjából — azt tartanák, ha a német kormány átvállalja a csehszlovák államadósságok 20 százalékát, a lakosságcsökkenésnek megfelelően. E célból a napokban nemzetközi konferenciát tartanak az érdekeltektől nyugateurópai hitelezők és nem lehetetlen, hogy a kérdés rendezésére — a volt monarchia pénzügyi likvidációjának mintájára — Párizsban felállítsák a csehszlovák Közös Pénztárt (Caisse Comune-t). Ez a kérdés minden valószínűség szerint el fog dönteni november hó 1-ig, amikor is a csehszlovák kincstárnak nagy összegű külföldi esedékessége van.

A csehszlovák részvények közül Zürichben — főleg a magánforgalomban — alig változtak a csehszlovák területen maradt iparvállalatok árfolyamai, míg szudeta részvényekben utóbbi árfolyamessét hozott a müncheni egyezmény híre. Ezt a német kormány ama államosítási törekvéseivel magyarázzák, amelyeknek még Henlein bejelentett a karlsbadi pontokkal egyidejűleg.

HIREK

Meddő kérdések

Ki vezeti a vak végzet kezét? Az akarat tüzeben acéllá kinek vasa gyul? Meddő kérdésem tulzengi önkínom s az ég csak néz rám mezdulatlanul.

Ki szól a szóban, tettemben, mely konok szándékok kedve tör buzgón utat? Ó holdog az, ki miként a vad vihar eisepri gátját s nem fél, nem kutat.

Ki könnye könnyem, tévedt sóhajomban, mely ösfajdalmak zenéje zaklat, úz? Mért csak árnyát veti rám a jókedv, mint tűnő folyóra árnyát a parti fűz?

Nincs felelet. A bölcsesség tómpa kése a rejtelmek burkán hiába éjt sebot, hiába ejtem ki nevedet szent Titok, titkodba törnöm, hiába, nem lehet.

Hiába rakom ki szívemnek égi kincsét, kinom ékét magamra meddőn aggom, éjeim kétségét nem oltja másik éjjel s a holnap álma nem úzi nappalom.

Aldásom nem áldás, átkom nem fogan meg, imáimat nem értik messzi csillagok, nehéz szívemmel nem zengnek szívek össze, elhagyott vagyok, Uram, elhagyott.

Nem kérlek többé, a kérdezésem lélek göggyével állok utadból félre im, csapkodj vihar, világ békétlen éje, tiporj le őssz, meddő, néma kin!

SALAMON LASZLO

— Időjárás. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: Emelkedő légnyomás, borús égbolt, enyhe északnyugati szél, csökkenő hőmérséklet, csapadék helyi jelleggel Beszarábiában és Dodrudzásban. Az ország déli részeiben reggel és este köd.

— A külföldön tartózkodó, orvosilag felmentett ifjaknak az illetékes követségeken kell jelentkezniük. Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium hivatalos közleménye szerint az 1922—1936. évfolyamhoz tartozó és külföldön tartózkodó ifjak, akik orvosi felmentésben részesültek, vagy katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak, az illetékes román követségeken kerülnék felülvizsgálatra, amennyiben nincs módjuk hazautazásra. A követségeken október 15—november 15. között tartják meg a felülvizsgálatot.

BOTÉ kozmetikában
Cluj, Calea Regele Ferdinand 34.
Telefon 20-11.
TANITVÁNYKÉPZÉS.

— Súlyos gépkocsigázolás a feleki uton. Tegnap délután 6 órakor súlyos gépkocsigázolás történt a feleki uton. A 6483. rendszámú bucaresti magángépkocsi, amelyet Muras Emeric sofőr vezetett, közel 80 kilométeres sebességgel jött Torda felől. A 14. számú ház előtt, az Episcopul Ivan ut veszedelmes éles kanyarjában elgázolta a gyalogjáróról éppen az utestre lépő Máthé György 21 éves kolozsvári mázolósággedet, Grapei ucca 14. szám alatti lakost. A robbogó gépkocsi a szerencsétlen fiatallembert hatalmas ívben dobta vissza a gyalogjáróra. A gázoló sofőr mintegy 25 méterre a szerencsétlenség színhelyétől lefékezte autóját és elsőnek sietett Máthé Györgyhoz, aki elvesztette eszméletét, mert súlyos koponya-alapi törést szenvedett. A közelben szolgálatot teljesítő rendőr telefonjelentésére csakhamar megérkezett a mentőautó. Dr. Ardevan szolgálatos orvos részesítette első segélyben a szerencsétlenül járt fiatallembert, akit beszállítottak a sebészeti klinikára. Máthé György állapota rendkívül súlyos és életbenmaradásához kevés a remény. A gázoló sofőr ellen megindult az eljárás. Érdekesség, hogy a szerencsétlenség ugyanazon a helyen történt, ahol pár nappal ezelőtt a 362. számú kolozsvári tehérgépkocsi a 14. számú ház mellett levő építési vályók közé rohant.

— Ünnepi istentisztelet a Regele Ferdinand uti főtemplomban. Szukoth innap első napjain az ünnepi istentiszteletek rendje a következő: Október 9-én, vasárnap és 10-én, hétfőn az esti ima ¾ órakor kezdődik. Október 10-én és 11-én, hétfőn és kedden a reggeli ima 8 órakor, a Musszaf-ima 10 órakor kezdődik. Az utolsó napok imarendjét annak idején külön fogják közölni.

Háromszobás, összkomfortos lakás

a Str. Băii elején november 1-re kiadó. Érdeklődni: Familia kenyérgyárnál, Calea Traian 40.

— Emlékirat a kisbankok érdekében. Bucurestiből jelentik: A legfőbb banktanács a kereskedelmi és iparkamarák szövetségétől emlékiratot kapott, amelyben a szövetség kéri a vidéki kis hitelintézetek hitelintézetének újjászervezését és talpraállítását, valamint azoknak a hitelintézeteknek a felszámolását, amelyek számára nem létezik már a talpraállítás lehetősége.

— Megmentették a kényszerleszállást végzett orosz pilótákat. Moszkvából jelentik: A néhány nappal ezelőtt Komzomolszkból távokeleti útra indult és eltűnt két orosz repülőgépes felkutatására kiküldött expedíció október 2-án megtalálta a repülőgépet egy, a repülőforgalomtól is távolos helyen, ahol kényszerleszállást végeztek és napok óta étlen-szomjan várták megmentésüket. Mikor a kutató repülőgépek közelükbe értek, a teljesen elcsigázott és éhhalál szélén álló pilóták kabátjaikat lengették és így hívták fel magukra a figyelmet. A megmentett repülőgépet Komzomolszka szállították.

Megnyitl Hagyvárdon a Carmel ort. kóser étterem

Bulv. Regele Ferdinand 3. Heymann-udvar. Telefon 1400. Fővárosi nivó. Az ország vezet; orth. kóser étterme. Esküvők, bankettek rendezését vállaljuk.

— A legegyszerűbb postahivatal. A világ legegyszerűbben működő postahivatala jó néhány év óta a Magalhães-uton van. Amerika déli csúcsa és a Tüzföld közt. Nem más ez, mint egy közepes hordó, amely Terra del Fuegoval szemben egy kiugró ponton le van láncozva. Minden arramenő hajó csónakot küld ki a hordó felnyitására, kivesszi a benne lévő leveleket, beteszi a maga postáját és újra lezárja a hordót. Ez az önműködő postahivatal a nemzetek közös védelme alatt áll és még soha semmi visszaélés nem történt.

— Huszonnyegyet halottat emeltek ki az összeomlott japáni bányából. Tokióból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy yabari bányából huszonnyegyet halottat emeltek ki. Huszonhat bányász súlyos sebesülésekkel vittek kórházba. Százhuszonnyegyet bányász sorsáról semmit sem tudnak.

— Megvadult bikák vérengzése. Lisszabonból jelentik: Villa Franco de Xira városkában a közönség kiáltozásától megvadult bikák a tömeg közé rogtottak és felkelttek több embert. Három halott és 16 súlyos sebesültje van a véres incidensnek.

— Eljegyzés. Meisner Hanna Brusov és Rosenzweig Ernő Cluj jegyesek. M. k. é. h.

— Minden tartományi kormányzósg mellett a pénzügyminisztérium különleges szolgálati ága fog működni. Bucurestiből jelentik: A királyi helytartóságok megszervezésével alkalmasszerűvé vált az ország pénzügyi igazgatásának megszervezése is, mert a köz-igazgatás decentralizálása szükségessé tette az állam pénzügyi vezetésének az egyes tartományi igazgatóságok hatáskörébe való szétosztását. A pénzügyek vezetésének decentralizálása érdekében a pénzügyminisztériumban Constantin Procopiu államtitkár elnöklété alatt értekezlet volt és ezen az értekezleten jelen voltak az összes miniszteri igazgatók és pénzügyi vezérfelügyelők. Az értekezleten az a megállapodás jött létre, hogy minden tartományi vezérigazgatóság mellett a pénzügyminisztériumnak egy különleges szolgálati ága fog működni, amely a pénzügyminisztériumtól függetlenül intézi el a vámillételek, közvetlen és közvetett adók, forgalmi és fényüzési adók kivetését és behajtását. Ezt a szolgálati ágat a pénzügyminisztérium egyik vezérfelügyelője fogja vezetni. A szolgálati ág működésének részleteit a közeli napokban fogják elkészíteni.

— Hatalmas emlékművet építenek a Mississipi felfedezőjének. Newyorkból jelentik: A Mississipi felfedezőjének, P. Marquettenek 200 éves jubileuma alkalmával hatalmas emlékművet akarnak építeni az amerikaiak közadakozásból. Gyűlt is a pénz mindennemű, a híres filmszínészek autogramokat bocsátottak az építőbizottság rendelkezésére, hogy az eladásból befolyó jövedelmet fordítsák az emlékmű céljaira. Rooseveltnél és Robert Taylor filmszínész azonban udvarias levélben megtagadták az autogramot azzal, hogy reklámoclokra nem engedik aláírásukat felhasználni. Az építők kitörő örömmel fogadták a két levelet és azonnal elárverezték. Jellemző a jenkiakra, hogy háromszoros árat fizetnek értük, mint a többi autogramért.

— Hanzu tábomrok, királyi helytartóhoz fordulnak a bihari kereskedők és iparosok az iparengedélyek késedelmes kiadása ellen. Nagyváradról jelentik: A kereskedelmi- és iparkamara az utóbbi időben a cégbejegyzések elintézésénél és az iparengedélyek kiadásánál bizonyos rendelkezések folytán hosszadalmasan intézi el az aktákat. Az érdekeltek felek, akik cégbejegyzést és iparengedélyt kértek, minden sürgetés dacára sem tudták elérni azt, hogy a cégbejegyzéseket, illetve az iparengedély kiadását elintézzék. A kereskedelmi- és iparkamara újabb igen szigorú feilvizsgálat alá veszi az új kérséket és a benyújtott cégjegyzési kérvények nagyrésze emiatt nincs elintézve. A kérvényezők többsége, kisebbségi polgár és ezért bizonyos aggodalommal látják ügyük elintézésének hátráltatását. Az érdekeltek, amennyiben rövid időn belül intézkedés nem történik a benyújtott és jogos kérvények elintézésére, Hanzu tábomrokhoz fognak fordulni, mert a cégjegyzési kérvények elintézése nemcsak tisztán az egyes kérvényezők ügye, hanem egy Nagyvárad városának, mint Bihar megyének igen jelentős kérdése kereskedelmi és ipari szempontból.

— Két érdektelen tanuak is kell igazolni a vasárnapi munkaszünet megszégéséről szóló jegyzőkönyvben foglalt állításokat. Galatiból jelentik: A munkaiügyi miniszter rendelkezése értelmében a vasárnapi munkaszünet áthágását a munkaiügyi miniszter megbizottai, a munkakamara, vagy a rendőrség kiküldöttéi állapíthatják meg és erről jegyzőkönyvet kell felvenni. Galatijában a rendőrség és munkakamara megbizottai a vasárnapi záróra áthágása miatt több kereskedő ellen indítottak kihágási eljárást. A galati munkakamara azonban a büntető-törvénykönyv 137. és a vasárnapi munkaszünet megszégéséről szóló törvény 33. szakasza alapján a kihágási ügyében felvett jegyzőkönyveket megsemmisítette, mert a kihágási jegyzőkönyvben felvett tényeket a jegyzőkönyveket felvevő hatóságai közegeken kívül két érdektelen tanuak is kell igazolni.

Boldog ujevet kíván

rokonainak ismerősöknek és üzletfeleknek ifj. Ellmann János és családja Salonta.

— Lord Lloyd volt angol főkörmányzó Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Capitale írja, hogy holnap a fővárosba érkezik lord Lloyd volt egyiptomi és szudáni angol főkörmányzó, aki Bibescu herceg vendégeként fog néhány napot Romániában tölteni.

— Köszönetnyilvánítás. Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem, illetve édesapánk elhunytá alkalmával fájdalomukat részvételükkel enyhíteni igyekeztek. Spitzer-család.

— Egy parasztgazda lemetszette egy csőz fejét. Bucurestiből jelentik: A Braila melletti Greci községben egy Ion Ion nevű 52 éves csőz mulatozás után összeverekedett egy Paraschiva Colea nevű gazdával. Ion az első pofontól a földre zuhant, de Colea nem elégedett meg ennyivel, hanem kést rántott és lemetszette Ion fejét. Colea tette elkövetése után lefeküdt a földre és reggelre a halott mellett aludt. Reggel kijózanodva, rémülten menekült a mocsarak közé. Csendőzők keresik.

Ald egyszer megpróbálta a **VERMOUTH BRANCA-1** az nem ismeri többé az étvágytalanságot!

— Uj hivatalos órák a kolozsvári város-házán. A kolozsvári polgármesteri hivatal új hivatalos óráj reggel 8 óratól délután 2-ig tartanak. Kedden és pénteken délután 4—7-ig szintén hivatalos óra van, de ekkor nem fogadják a feleket, hanem csak az osztályfőnökök tartanak megbeszéléseket és ismer-tetik a napirenden levő ügyeket.

— Leltárt készítenek a szőrmések raktá-raiban. Bucurestiből jelentik: A pénzügy-minisztérium utasította a fiskus közegeit, hogy október 9-én készítsenek leltárt az or-szág összes szőrmeladással, vagy feldolgo-zással foglalkozó cégeinek raktáraiban.

— A nemzetgazdasági minisztérium nem engedélyezi az ablaküvegarak felemelését. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium elutasította az ablaküvegarak-kereskedők azon kérését, hogy kisebb jutalékot adhassanak a viszonteladóknak, amennyiben a minisztérium nem volt hajlandó előzőleg hozzájárulni az ablaküvegek árának feleme-léséhez.

— Sirköavatás. Néhai Lakos Dezsóné sirköavatása f. hó 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az új neolog temetőben, melyre rokonait, jóbarátait ezuton meghívja a család.

Uj Villamossági- (rádió) zsebkönyv. Boros-Kozma-Molnár írta a 3. sz. VIII. Zsebkönyvet, benne teljes rádiótechnika. 260 lap, rengeteg kép és táblázat füzve 1339 lei, kve 215 lei. Uj „Gép- és fémipari könyv” 473 lap, szá-mos ábra, tabella, levezetés, 476 lap műbör-kötésben 528 lei. Postán utánvétellel küldi Lepage Kolozsvár. Kérjen teljes szakjegyzéket.

— Cursuri ebraice pedagogice de 3 respec-tiv 4 ani (conducerea sefrinului Dr. Mark). La 20 Octomvrie a. c. vor fi deschise anul I. și III. In anul I. se primescu elevi și eleve, cari au terminat cursul inferior de liceu. Cunoștințe ebraice sunt necesare. Inscieri oraie și scrisoale precum și informațiuni de-tailate la Prof. Dr. E. Gottlieb Cernăuți, Str. Elena Popovici Logoteti No. 17.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, október 8.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhír-adó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthirek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Katonazene. 20.15: Felolvasás. 20.30: Ba-descu Konstantica énekel. 21.15: Táncczene. A szünetben hírek. 22: Hírek. 22.45: Ven-dégelői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Jeruzsálem. Délután 5.15: Pontos idő, hírek. 7.30: Hamavdil. 7.35: Pontos idő, idő-járás, hírek. 8: Dávid Sminovitz előadása az elmúlt év zsidó irodalmának termékeiről. — 8.20: Hangverseny. 8.45: Az angol műsor keretében könnyű zene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hangleme-zek. 11: Hírek. 13.05: Ének- és hárfaszámok. 13.30: Hírek. 13.30: Hegedűszámok. 19.30: „Egy zongoranövendék álma”. Kézzongorás jazz. 20: Hírek. 22: Hírek. 22.25: Cigány-zene. 23.45: A rádió szalonzenekara.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból?

Luxemburg. 22.05: Szimfónikus hangver-seny.

Varsó. 22: Strauss János: Denevér című operettje.

Toulouse. 20: Operettadok.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Universaliá Librărie. Nevezett szerzőnek olvasókönyvéről tudunk, amely történeti ré-szket is felölel. Olyan nevű szerzőt, aki önálló történeti iskolakönyvet irt volna, nem ismerünk.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Oradeán

ארטה. כשר

Str. N. Iorga (volt Zólda ucca) 19. Országszerte elismert kitünő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Transzilvânia vezető éttereme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalomra és bankettekre külön nagyterem.

AZ

Mussol zsidósá orsz

Cluj-Kolo

ben megkü-ták az olas-tők-esti ülé-dés nemcsa-a tanács na-fajkérés v-nagytanács-ezekre a kú-ra terhes n-tember 29-egfőbb fas-azonban er-ták a műn-Mussolini o-ülés megtá-dolat, hogy-hozandó ol-rülnie anna-teleket az-zsidókérdés

Most elő-ülésének le-különböző,ti irodák t-ges pontba-egyelőre ne-jon ezek a-nyehébbek-vényről. A-fasiszta na-dik pontja-nak tilos b-Valószínűtl-sítás hien-zatot, sokk-zsidók k-te-szó, hiszen-velő belépé-sem tiltott-sokszor ho-vezektetni-közlésében-éppen ezér-talásával v

A fasisz

A fasisz-te tíz órak-óra 40 pe-sok a fajk-körül mozt-folytatni

A csütö-zia palotá-nökölt. A-dolatát és-íránt, maj-Adua váro-kalmából,dés vitájá-vitát mag-kezőkben:

„A nag-a világszö-ja volt és-olasz zsid-lenségei a-vekedett v-az olasz z-mel szem-sem ismer-rael inter-vel. Zsidó-antifasisz-például a-bolsevistá-

Ezután-határozat-irati irodá-ban fogla-1. Tilos-nőknek se-egyedeive-2. Kato-16knek til-lépni, bár-3. Olya

Az olasz fasiszta nagytanács döntése a fajkérdésről

Mussolini szerint azért hoztak zsidó-törvényt, mert a világ zsidósága antifasiszta. „A világ zsidóságától függ az olaszországi zsidóság további sorsa” — mondotta Mussolini

Cluj-Kolozsvár, október 7. Zsidó körökben megkülönböztetett érdeklődéssel várták az olasz fasiszta nagytanács csütörtök-esteli ülésének lefolyását. Az érdeklődés nemcsak azért volt felfokozott, mert a tanács napirendjének legfőbb pontja a fajkérdés volt, hanem azért is, mert a nagytanács összeülésétől kezdve éppen ezekre a külpolitikai problémákra annyira terhes napokra esett. Eredetileg szeptember 29-ikén kellett volna összeülnie a legfőbb fasiszta korporációnak, minthogy azonban erre a napra váratlanul összehívták a müncheni négyhatalmi értekezletet, Mussolini október 6-ra halasztotta el az ülés megtartását. Kézenfekvő volt a gondolat, hogy a müncheni értekezlet után hozandó olasz határozatokból ki kell derülnie annak is, vajjon a négyhatalmi értekezlet során történt-e valami lépés a zsidókérdés ügyében, vagy sem.

Most előttünk fekszenek a nagytanács ülésének lefolyásáról szóló tudósítások. A különböző, többé-kevésbé érdekelt, távirati irodák tudósításai azonban több lényeges pontban annyira homályosak, hogy egyelőre nem tudjuk megállapítani, vajjon ezek a határozatok súlyosabbak, vagy enyhébbek-e a eredeti olasz zsidótörvényénél. Az egyik távirati iroda szerint a fasiszta nagytanács határozatainak negyedik pontja úgy szól, hogy külföldi zsidóknak tilos belépni Olaszország területére. Valószínűtlennek látszik, hogy ez a tudósítás hűen adja vissza az eredeti határozatot, sokkal inkább hihető, hogy külföldi zsidók *telepedésének* eltiltásáról van szó, hiszen külföldi zsidónak az országba való belépését még a hitleri Németország sem tiltotta el. A távirati tudósítások sokszor homályos szövege arra enged következtetni, hogy a többi határozatok közlésében is pontatlanságok lehetnek és éppen ezért a döntések részletes kommentálásával várunk kell addig, míg a hatá-

rozatok teljes, hiteles szövege kezeink között lesz.

De maguknál a határozatoknál sokkal jellemzőbb az indoklás, amelyet Mussolini fejtett ki és amely megállapítja, hogy a fajtörvényre azért volt szükség, mert a világ zsidósága egyetemlegesen antifasiszta s kilitásba helyezi, hogy a zsidóellenes intézkedések enyhítése, vagy súlyosbítása attól fog függni, hogy a jövőben a világ zsidósága hogyan fog viselkedni az olasz fasizmussal szemben. Nem kétséges, hogy ez a megállapítás nem egyéb pusztán ürügynél. Mert fasiszta, vagy antifasiszta szempontból egyetemes világzsidóság egyáltalában nem létezik. A különböző országok zsidó rétegeiben bizonyára sok antifasiszta van, de akadnak köztük sokan, akik az olasz zsidó törvények előtt szimpatizáltak Mussolini Olaszországgal. *Hogy egyéb példát ne említsünk, a zsidó Emil Ludwig 4 napon keresztül interjúoltta évekkkel ezelőtt Mussolinit és erről a beszélgetésekről készült könyv volt az első, amely Mussolini gondolatait világ-szerte elterjesztette. Am a zsidó történelem elég példával szolgál arra, hogy az antiszemitizmus az ürügyek megválasztásában sohasem volt válogatós és így teljesen mindegy, hogy mi az objektív igazság ebben az indoklásban, a lényeg az, hogy Mussolini úgy állítja be, mintha a zsidók antifasiszta magatartásáért akarna fizetni. Ez a beállítás főképpen azt a célt szeretné szolgálni, hogy a zsidók mondjanak le az olaszországi zsidótörvényről szembeni reakciónálról, amit az a mondat is bizonyít, mely szerint a reakciónálról, illetőleg annak elmaradásától van függővé téve az olaszországi zsidóság további sorsa.*

A fasiszta nagytanács ülésének lefolyásáról egyébként itt adjuk táviratainkat:

A fasiszta nagytanács zsidóellenes határozatai

A fasiszta nagytanács ülése tegnap este tíz órakor vette kezdetét és hajnali két óra 40 perckor ért véget. A tanácskozássok a fajkérdés és a külpolitikai helyzet körül mozgottak. Az ülést péntek este folytatni fogják.

A csütörtök esti ülésen, amely a Venezia palotában zajlott le, maga a Duce elnököt. A nagytanács mindenekelőtt hódolatát és bizalmát nyilvánította a Duce iránt, majd üdvözölte De Bono tábornokot. Adua város bevételének évfordulója alkalmából. Ezután megkezdtek a fajkérdés vitáját, amelynek befejezése után a vitát maga a Duce összegezte a következőkben:

„A nagytanács emlékezett arra, hogy a világzsidóság az antifasizmus mozgatója volt és hogy úgy a külföldi, mint az olasz zsidók minden téren egyformán elvességek a fasizmusnak. Az 1933 óta növekedett bevándorlás rossz hatással volt az olasz zsidók lelkiületére, ama rezsimmel szemben, amelyet őszintén különbönn sem ismerhettek el, mert az ellentétes Izrael internacionalista politikai lelkiületével. Zsidó tényezők irányítják az összes antifasiszta erőket, Spanyolországban például a világ-hebraizmus a barcelonai bolsevisták mellett áll.”

Ezután az indoklás után következnek a határozatok, amelyeket a különböző távirati irodák jelentése alapján az alábbiakban foglalunk össze:

1. Tilos olaszoknak, férfiaknak, vagy nőknek sémita, vagy más nemárja fajok egyedeivel házasságot kötni.
2. Katonáknak, vagy állami tisztviselőknek tilos idegen nőkkel házasságra lépni, bármilyen fajhoz is tartozzanak.
3. Olyan olasz férfiak és nők, akik ide-

genekkel akarnak házasságot kötni, legyenek ezek az idegenek akár árják is, csak a belügyminisztérium előzetes engedélye alapján köthetnek házasságot.

4. Külföldi zsidók nem léphetnek be (?) Olaszországba, a nem kívánatos elemeket pedig ki fogják utasítani.

Zsidónak tekintendő mindenki, akinek mindkét szülője zsidó, akinek zsidó apja és idegen anyja van, vagy aki bár vegyes házasságból született, de zsidó vallású. Aki vegyes házasságból született, de 1938 október elsején nem volt zsidó vallású, nem tekintendő zsidónak.

Nem vonatkozik a zsidótörvény a hősihalált halt olasz zsidók gyermekeire, azokra a zsidókra, akik olyan családokhoz tartoznak, amelyeknek tagjai résztvettek az Olaszország által ebben az évszázadban lefolytatott négy háború egyikében. Ugyancsak nem vonatkozik a törvény azokra, akiknek családjaik a háborus kereszt tulajdonosai, fasiszta ügyért estek el, vagy rokkantak meg, vagy a fasiszta párt tagjai lettek az 1919–1920–1922. években és 1924 első felében. Ugyancsak nem vonatkozik a törvény azokra sem, akik részt vettek a fiumei okkupációban, vagy pedig olyan más érdemeket szereztek, amelyeket külön ecélra létesített bizottság fog megállapítani. (Véleményünk szerint a kivételekről szóló kategóriákba száz százalékosan beletartozik az egész olaszországi zsidóság.)

5. Ama olasz zsidók, akik nem esnek bele a fenti kivételekről szóló kategóriák valamelyikébe, nem lehetnek tagjai a fasiszta pártoknak, nem vezethetnek olyan céget, amelyek száznál több alkalmazottal dolgoztatnak, nem bírtokolhatnak ötven hektárnál nagyobb földterületet és sem

Fogápolás Kalodonttal-Egészségápolás

Beteg fogak az egész szervezetre nézve veszedelmesebbek lehetnek. Ezért helyes fogápolás, egyben egészségápolás! Használjon ezért állandóan Kalodont fogkrémet! Alaposan tisztítja fogait és megóvja a veszedelmes fogkötőtől. Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert, fogkö ellen hatásos dr. Bräunlich-fele Sulforizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

békében, sem háboruban nem teljesíthetnek katonai szolgálatot.

Az egyes foglalkozási ágakat illetőleg később további intézkedéseket fognak életbe léptetni.

6. A közszolgálatból elbocsátott zsidók nyugdíjigényeit elismerik.

7. A zsidó hitközségek szabad működésének útjába semmilyen korlátot nem állítanak, a zsidó elemi iskolákon kívül külön zsidó középiskolákat is létesítenek, zsidók számára.

8. Már csak a palesztinai bevándorlás csökkentése érdekében is ellenőrzött bevándorlást engedélyeznek Abesszíniába,

európai zsidók számára.

9. Mindezeket a zsidók számára megállapított rendelkezéseket meg lehet semmisíteni, vagy súlyosítani lehet ama magatartástól függően, amit a zsidóság fog tanúsítani a fasiszta Olaszországgal szemben.

Ami az Olaszországból való kiutasítást illeti, a fasiszta nagytanács úgy határozott, hogy a rendkívül bonyolult eseteken kívül, amelyeket belügyminiszteri bizottság fog felülvizsgálni, nem fogják kiutasítani azokat a hatvanötödik életévüket meghaladott zsidókat, akik 1938 október előtt kötötték vegyesházasságot.

A japánok nem hajlandók a Kinával való egyezkedésre

Hivatalos japán nyilatkozat a távolkeleti háború megszüntetését célzó nagyhatalmi intervenciók ügyében

Tokió, október 7. Azokkal a hírekkel kapcsolatosan, amelyek a világsajtóban bizonyos nagyhatalmaknak a távolkeleti háború megszüntetése érdekében teendő intervenciójáról terjedtek el, a japán külügyminisztérium egyik reprezentánsa a következő nyilatkozatot tette:

— Nem látjuk a lehetőségét a közvetítésnek még akkor sem, ha Hankau eleste befejezett tényé válik is. A japán csapa-

toknak újabb győzelme ugyanis csökkentené Csangkajjek marsall jelentőségét. A marsall hatalma olyan kis területre redukálódna, amellyel Japán semmilyen relációt nem kíván fenntartani.

Hankauból jelentik: Kínai körök megerősítik, hogy egy japán hadosztálynak sikerült elfoglalnia a Hankau és Sanghaj közötti vasutvonal egy részét.

Földosztást rendezett két bikszádi gazda

Áruba boesátották az állami földeket

Szatmár, október 7. A bikszádi csendőrség sorozatosan elkövetett csalás és sikkasztás miatt letartóztatta és az ügyészségre kísérte Chinta Ioan és Motica Teodor földműveseket, akik visszaéléseikkel úgy az államot, mint a lakosságot súlyosan megkárosították.

Amikor 1920-ban megjelent a földek kisajátításáról szóló törvény, az agrárbizottság Bikszád községben Chinta Ioan és Motica Teodort bízta meg, hogy a bizottságot a községben képviseljék. Az állam által kijelölt földeket a két gazdálkodó felügyeletére bízták. A kisajátításra kijelölt területekből jó darab szétosztatlan maradt, amelyen Motica és Chinta szabadon gazdálkodtak.

A két földműves ez év elején, látva azt, hogy a földek iránt senki sem érdeklődik, elhatározták, hogy értékesítik azokat. —

Egy nagy darab szántót az illetékes hatóságok megkérdése nélkül elcseréltek a bikszádi görög katolikus egyházzal. Bejárták ismerőseiket, akik előtt elbeszélétek, hogy kevés pénzért kitűnő szántóföldet adhatnak nekik. Bejöttek Szatmára és érintkezésbe léptek az egyik magánmérnökkel. Ötezer lejt ígértek a terület felméréseért és szétosztásáért, ami meg is történt.

A körmönfont ravaszsgal dolgozó szélhámosok azonban egy dolgot elfelejtettek. Még 1930-ban ötezer lejt vettek fel Miháli Vasile gazdálkodótól, akinek megígérték, hogy 1200 négyzetl szántóhoz juttatják. Igéretüket azonban nem váltották be. Miháli most bosszúból a „földosztást” az illetékes hatóságok tudomására hozta, mire Chintat és Moticat letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG

Hullámzóak a gabonaárak

A Hollandiával kötött külkereskedelmi egyezmény életbeléptetésének hírére megállt a buza áresése. Hivatalos becslés szerint ötven ezer vagon kukorica kerül exportra. A kikötővárosok gabonaárai

A legutóbbi napok világpolitikai eseményeinek hatása alatt az európai gabonatermesztés egyenetlenül alakult a gabonaárak. A hét elején úgy Liverpoolban, mint Rotterdamban érezhetővé vált, hogy azok az államok, amelyek háborús tartalékolások céljaira vásárolták gabonát az elmúlt hetekben, eme vásárlásukat csökkentették, sőt egyes ilyen államok teljesen be is szüntették. Ennek ellenére a gabonaárak csökkenése nem általános és inkább egyes piacokra korlátozott. Romániában a gabonapiacokra nagy kiháttással volt az elmúlt héten a nyugati gabonatermesztés hullámzó irányzata, az ország egyes részeiben kisebb áresőkkel is mutatkozott. Exportőr körökben kedvezően hatott az a hír, hogy a Hollandiával kötött és már életbeléptetett külkereskedelmi egyezmény szerint a gabonaexportból származó deviza (holland forint) harminc százalékos szabadforgalomban értékesíthető, ami a Hollandiába irányuló exportunk reabilitációját nagy értékben javította, annál is inkább, mert az egyezmény szerint 1939. július 1-ig Hollandiába huszezer vagon buza exportálható.

A brailai és galati gabonatermesztés híre terjedtek el arról is, hogy a Svájjal most megújításra kerül külkereskedelmi egyezményükben szintén biztosítani akarják a Svájcba exportált gabonából származó deviza harminc százalékos szabadforgalmát.

A hivatalos jelentések kedvező kukoricatermést jeleznek, a földművelésügyi minisztérium becslése szerint az ezévi kukoricatermés meg fogja haladni a félmillió vagon. Ebből a kormány ötven ezer vagon exportját tervezi, de lehetséges, hogy az export még ennél is nagyobb lesz. Az árak általában tartottak.

Az ezévi rozstermés kielégítő volt, az árak azonban lanyhuló tendenciát mutatnak, mivel a belföldi kereslet kisebb az előző éviéknél, az export pedig nem kielégítő.

A zab exportja szintén nem kielégítő, az árak kevés változást mutatnak. A kikötővárosokban pénteken a következő árakat jegyezték:

Bráilában: 81 kilogramos tiszta buza 40.500 lej, 79 kgr.-os (2% idegen anyaggal) 38.250 lej, 78 kgr.-os (3% idegen anyaggal) 37.500 lej. Rozs 70-75 kgr.-os (5-5% idegen anyaggal) 24.500 lej. Kukorica, Dunavidéki, 17 százalékos nedvességtartalommal, 30.500 lej, októberi szállításra. Száraz kukorica 34.500 lej. Pignoletto új kukorica 37.000 lej. Arpa 59 kgr.-nál könnyebb (5% idegen anyaggal) 28.250 lej, 59-60 kgr.-os (5% idegen anyaggal) 29.750 lej. Borsó 42.000-47.000 lej, zöldborsó 61.000 lej vagononként.

Galatiból: 80 kgr.-os buza (1% idegen anyaggal) 39.500 lej, 79 kgr.-os (2% idegen anyaggal) 38.000 lej. Arpa 59-60 kgr.-os (6% idegen anyaggal) 29.000 lej. Zab 40 kgr.-os (5-5% idegen anyaggal) 41.000 lej. Rozs 69-70 kgr.-os (5-5% idegen anyaggal) 25.000 lej. Kukorica, új, 31.000 lej, 6-kukorica 34.000-35.000 lej.

Constantában: azonnali szállításra, raktárházakból, 77 kgr.-os buza 37.000 lej, 78 kgr.-os 38.000 lej, 80 kgr.-os 39.500 lej.

Elkészült a resica-karánsebesi vasútvonal. A CFR vezetősége egy évvel ezelőtt megállapodott a Resica Művekkel a Resica-Karánsebes közötti 35 kilométeres vasútvonal megépítésére. A költségek 800 millió lejt tettek ki, a költségeket a Resica előlegezte a CFR-nek. Az építés munkálatait a napokban fejezték be, a jövő héten történnek meg a próbajáratok és ezt követően az új vonalat átadják a forgalomnak. Az új vonal menetrendje már szintén elkészült. Az új vonal révén Resica és vidéke bekapcsolódott a Temesvár-Bucuresti fővonalba.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előfizetés mellett közölünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

CSILLAROKAT legolcsóbban a készítőnél, GRUNWALD JAKAB, C. Decseal 23. Telef.: 17-41.

JÁHRZETÁBLA alumíniumból tetszőtűs, kitalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közzendő. Boros papírkereskedés, Cluj.

Tizenöt éves zsidó fiú négy liceumi végzettséggel sürgősen elhelyezkedne Clujon ipari pályán, elektrotechnikai, mechanikai vagy rádiószakmában. Földes István Dej, Str. E. Iosvay 3.

Amerikába házasság utáni kivándorlásra ritka alkalom középkori, zsidó vallású uriembernek. Képzés szükséges. Leveleket Káhnán ziarist Sighet továbbít.

Fogorvos társat keres fogtechnikus elsőrangú helyre, forgalmas városkába. Leveleket Káhnán Kálmán ziarist Sighet címre.

Intelligens zsidóleányt 11-14 éves kereskedelmista fiai állandó korrepetálására, nevelésére, román, német, esetleg angol nyelvtudással, lehetőleg pedagógust keres családjában. Kifogástalan ellátás, megfelelő javadalmazás ellenében. Ajánlatokat Káhnán Kálmán ziarist Sighet címre.

Autorizált könyvelő, teljesen önálló munkatér, román-magyar levelező állást cserélne november 1-re. Ajánlatok „Szerény” jellegre a kiadóba kéretnek.

Zeneakadémiát végző leánynak kifogástalan urival családnál keresek teljes ellátást zongora- és fúrdőszobahasználattal. Dr. Havas ügyvéd, Alesd. Ajánlatokat 8-ig Dr. Kapes Imre ügyvéd urhoz Cluj, Str. Iuliu Maniu 23. sz. kérek.

Elfogadok központi komfortos lakásomba egyetlen hallgatót, iskolás lányt, esetleg tisztviselőt. Cím a kiadóban.

Elegánsan butorozott szobát fúrdőszobahasználattal és penzióval keresek. „Házaspár” jellegre.

Gyermekszertető kisasszonyt német nyelvtudással október 15-re jó fizetéssel felveszek. Cím: Diamantstein László vasútleben Cluj, Regele Ferdinand 24.

Vallásos, orth. házból jó bizonyítványokkal főzéshez segíteni tudó leány kerestetik. Ecetgyár Simleul-Silvaniei.

Egyetemi végzettségű, havi 15.000 lei jövedelmű biztos állású 30 éves főtisztviselő keres házasság céljából jó családból való, csiros fiatal lány ismeretségét. Leveleket „Regátban lakom” jellegre a kiadóba kér.

Autorizált könyvelő jutányosan vállalja kiskereskedők, kisiparosok könyvfeltekintését és vezetését. Cím a kiadóhivatalban.

Jókarban levő modern sötétkék gyermekkosci eladó. Str. Mănăstur 79.

Mindenesnek negyvenen felül jobb zsidó asszonyt keresek kisebb családnak. Wurcel, Str. Suluțiu 6.

Vegyipari vezérképviselet, egész országban elsőrangban bevezetve, keres képviselőket, lehetőleg megyeszékhelyeken bevezetett régi vevők látogatására. Havi kereset cca 4-5000 lej. Szükséges befektetés áru átvételre havonta 4000 lej. Csakis komoly, szorgalmas egyénekre reflektálók. Ajánlatokat „Szerény megélhetés” jellegre a kiadóba kérek.

Az új fény
Tungstam KRYPTON
a Tungstam-művek krypton-gáztöltésű új izzólampája.
FEHÉREN IZZO FÉNYE
eddig ismeretlen szépségű.
40% TERJEDŐ MEGTARTÁS
Átlagos garantált élettartam 1000 óra
Tungstam KRYPTON

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	139.86-141.93
font	669.30-679.35
palesztinai font	670.68-681.03
svájci frank	31.88-32.36
francia frank	3.59-3.80
holland forint	76.11-77.21
olasz lira	7.172
márka	38.-39.-
pengő	26.50-27.-
cseszkorona (hivatalos)	4.70-4.80
cseszkorona (negociál)	4.25-4.28

A gabonaexportból szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. A bucaresti magánforgalomban a következő árfolyamok alakultak ki:
Angol font 30%-os sz.kvóta 1.165-1.175
font, 40%-os kliringkvóta 973-978.80
font, 20%-os kliringkvóta 1.120-1.137.50
dollár 30%-os szabadkvóta 245.50-252.50
francia frank 30%-os szabadkvóta 6.57-6.60

A legfőbb iparügyi bizottság kedvezően véleményezte a *Fabrici de Postav S. A. Transilvania I. Gromen Fii* ama kérését, amelyben a sibiu gyára részére az iparpártolási törvény kedvezményeinek engedélyezését kérte.

A legfőbb iparügyi bizottság a következő erdélyi és bánáti cégek iparpártolási kedvezményeinek megvonására adott véleményezést a legutóbbi ülésén:

- Fabrica de Chereștea Soc. Generala pt. Industria si Comert, Camera la Sighet, Rimanóczy Butor és Faárgyár, Oradea, Reitter J. Faárgyár, Cluj, J. Fr. Neuzil doboz és kartongyár, Sibiu, S. A. pt. Industria de Lemn pi. Faór. de Chereștea si Tâmplarie din Sibiu.*

A klimatikus gyógyhelyek őszi vasúti kedvezménye. A CFR vezetősége az alább felsorolt klimatikus gyógyhelyekre engedélyezett - az őszi hónapokra - menetdíjkedvezményt: 50 százalékos menetdíjkedvezményt kaptak: Azuga, Herkules-fürdő, Breaza de Jos, Breaza de Sus, Poiana Tapului, Predeal, Sinaia, Dorna-Vatra. 25 százalékos menetdíjkedvezményt kaptak: Bella, Posada, Felső-Tömös, Valea Larga.

Ismét aktuális a Van Zeeland-terv. A müncheni tárgyalásokon szó esett arról is, hogy az esetleges újabb világgazdasági válsághullám megelőzésére egy nemzetközi konferenciát hívjanak egybe, a Van Zeeland-terv alapján. A kérdéssel kapcsolatban, Roosevelt elnök meghívására, Van Zeeland belga miniszterelnök Washingtonba utazott, ahol a további, ezzel kapcsolatos tanulmányait mutatja be Roosevelt elnöknek és gazdasági szakértőinek.

Az állatexportőrök intervenciáltak a Banca Naționala vezetőségénél, hogy a csehkorona lanyhuló árfolyama miatt a jegybank garantálja a Csehszlovákiába exportált tételeik ellenértékénél a régi csehkorona árfolyamot.

Uj „Gép- és fémipari kézikönyv”. Szerk. Dr. Hugonnai Nagy könyvalak, 476 lap, rengeteg kép, tabella, melléklet. Műbörkötésben 528 lei. Az új „3. sz. Villamosági zsebkönyv”, teljes rádiótechnika benne, számos képpel, melléklettel 260 lap, kötte 139 lei, kötte 215 lei. Vasipari és Vaskereskedelmi Zsebkönyv, kötte 247 lei, stb. Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes szakjegyzéket.

Iparpártolási kedvezmények

A Tramvaele Comunale Timisoara cég azon kérését, hogy az eddigi iparpártolási kedvezményeit jogutódjára, az *Intreprinderile Electromecanice ale Mun. Timisoara* cégére ruházzák át, a legfőbb iparügyi bizottság kedvezően véleményezte.

A Lurențiu Ritt és Gr. Ritt, Hasdeu (Hunedoara megye) faszeg és faárgyár ama kérését, hogy az eddigi iparpártolási kedvezményeit a vállalat új tulajdonosára, prof. J. Ilicu-ra ruházzák át a legfőbb iparügyi bizottság kedvezően véleményezte.

A *Coalin S. A., Aghires* (Clujmegye) ama kérését, hogy az eddigi kedvezményeit a coalin feldolgozó üzemére is terjeszték ki, a legfőbb iparügyi bizottság kedvezően véleményezte.

A legfőbb iparügyi bizottság kedvezően véleményezte a *Productiunea Forestiera Regnicolară S. A. (OFA)* ama kérését, amelyben a sibiumegyei Talmáciu községben levő fűrészüzemei részére az iparpártolási törvény összes kedvezményeinek engedélyezését kérte.

UJ KELET Legújabb hírek

Nem lesz népszavazás a szudeta-vidéken

(Első oldali cikkünk folytatása.)

nak maguknak a Magyarországgal való közös határ felé. A cikkíró miután élesen bírálja a lengyelek magatartását, azon véleményének ad kifejezést, hogy Lengyelország így akarja magát kompenzálni a danzigi korridor és Posen elvesztéséért, amit a Führer kétségkívül nemokára követelni fog. A lap arra a következtetésre jut, hogy már csak hajszálon függ a francia-lengyel szövetség.

A Figaro rámutat arra, hogy ezáltal a csehek láthatóan kerültek az intranzigens magatartást a német delegátusokkal szemben. Már most kezd kibontakozni a lap szerint a közös szellem Csehszlovákia és Németország között.

A Populaire megállapítja: A nemzetközi bizottság mintegy 850.000 cseh polgárt juttat német uralom alá s népszavazást rendel el olyan kerületekben, ahol 1.116.000 cseh és csak 144.000 német lakik. Az új Csehszlovákiát legyengítve, Németország biztosítja a maga számára ezen ország ellenőrzését.

Nem lesz népszavazás

London, október 7. A Daily Express berlini híradás alapján jelenti, hogy a berlini nemzetközi határmegállapító bizottság olyan értelmű döntést hozott, amely fölöslegessé teszi Csehszlovákia vitás területein a népszavazást. Eszerint a népszavazás idejére Csehszlovákiába rendelt angol légió sem indul utnak.

Prágából jelentik: A nagyhatalmak berlini határmegállapító bizottsága úgy döntött, hogy a megszállandó területeken az 1910-es népszámlálás adatait veszik mértékadóknak.

Hitler megsebesítette egy autójába dobott virágcsokor

Berlin, október 7. A német hadsereg parancsnoka péntek délelben a következő jelentést adta ki: Von Rundstedt tábornak vezetésével a német csapatok folytatva előnyomulásukat, a müncheni egyezményben megjelölt negyedik szudeta zónában, Seilésia déli részéig jutottak el. Péntek estig befejeződött a negyedik zóna megszállása.

Berlinből jelentik: Péntek reggel Hitler Göring kíséretében gépkocsin beutazta a negyedik szudetazóna keleti részét, ahol lelkes óvációkban részesítette a német lakosságot.

A Führer és kíséretének gépkocsijait virágcsokorral árasztották el és a virágok között különböző tárgyakat is dobáltak feléjük. Így egy virágcsokor dobása által Hitler könnyebben megsérült az arcán.

Berlin, október 7. Hitler rendelkezése a nemzeti szocialista párt parancsot adott ki, amelyben megtiltotta, hogy virágokat, vagy más tárgyakat dobjanak a Führer autójára. A vezérnek szánt virágokat a párt kerületi vezetői össze kell szedjék és személyesen fel kell adniuk, hogy semmilyen tárgyat ne dobjanak a vezér autójára.

Nem engedik haza a német tartalékosokat

Berlini jelentés szerint a mozgósított tartalékosok leszerelésére semmilyen intézkedés nem történik mindaddig, amíg be nem fejeződik a szudeta területek elfoglalása. Azt is lehetségesnek tartják, hogy ezt a korosztályt, amelynek összes kellene leszerelnie, nem fogják hazahozni.

Az őszi könyvpiac jelentős munkája:

UJ JUDEA

Utópisztikus regény.

Írta: Barta Sándor.

Dr Hamvas Lázár előszavával. Sajtó alá rendezte: Sztójka László.

ÁRA 60 LEI

Berlin, október 7. Német gazdasági körök korainak minősítik azt a hírt, amely szerint német-csehszlovák vámunióról folynának tárgyalások.

Göring párizsi utja

Göring marsall, az United Press értesülése szerint, rövidesen a francia fővárosba utazik. A híradás szerint Göring a francia kormány meghívására hivatalos látogatást tesz Párizsban, ahol fontos tárgyalásokat fog folytatni.

London, október 7. Göring marsall párizsi utjával kapcsolatban egyes politikai körök tudni vélik, hogy Göring tiz esztendőre szóló megnevezési szerződését szándékozik felajánlani Franciaországnak. Hivatalos francia körök nem tudnak erről a tervről, de kijelentik, hogy a múltban is szó volt ilyen értelmű szerződésről Franciaország és Németország között. Akkor Németország ahhoz a feltételhez kötötte a szerződés létrejöttét, hogy szabadkezet biztosítsanak számára Keleten. Miután a Németország által igényelt területi megszállások megtörténtek, valószínű — vélik francia politikai körökben —, hogy többé nincs akadálya ennek a szerződésnek.

„Csehszlovákia nem változtatja meg külpolitikáját irányát”

Párizs, október 7. Bonnet külügyminiszter a külügyi bizottság előtt kijelentette, hogy az új csehszlovák határokat Franciaország mellett Oroszországnak is biztosítani kell. A francia külügyminiszter erősen visszautasította a világsajtóban megjelent azon híreket, mintha Csehszlovákia, Berlin védelme alá akarna helyezni magát. Prága — mondotta Bonnet — továbbra is kitart francia barát politikájá mellett. Végül kijelentette a külügyminiszter, hogy Münchenben nem került szóba Németország gyarmatigénye. Sem német, sem pedig orosz részről nem vetették fel a gyarmatok eladását.

A cseh-magyar tárgyalások

Budapest, október 7. Hír szerint ma kezdik meg Komáromban a magyar-csehszlovák tárgyalásokat, amelyeket sorozatos magyar minisztertanácsok előztek meg.

Budapestről jelentik: A magyar fővárosban kínos benyomást keltett az a hír, hogy a német csapatok szinmagyar falvakat szállnak meg, így többek között a Pozony melletti Ligetfalut, amely annakidején Magyarországhoz tartozott.

Runciman lesz Duff Cooper utóda?

London, október 7. A Daily Mail közli, hogy tudósítja megkérdezte Lord Runcimant, mi igaz abból a híradásból, hogy ő lesz a lemondott Duff Cooper utóda, amennyiben kinevezik a tengerügyi hivatal első lordjává. Runciman kijelentette, hogy senki sem ajánlott fel neki miniszteri tisztséget.

Roosevelt intervenciója a menekültekért

Chamberlain miniszterelnök, akít az angol főváros diszpolgárává választottak, Roosevelt elnöktől levelet kapott, amelyben kéri, hogy a csehszlovákiai eseményekre való tekintettel Anglia is igyekezzék mielőbbi megoldáshoz juttatni a politikai menekültek ügyét.

Mértékes washingtoni körök tudni vélik, hogy Roosevelt javaslatot tett Chamberlainnek a csehszlovákiai menekültek kérdésének megoldására.

Londonból jelentik: London város polgármesterének kezdeményezésére nagy akció indult meg az angol fővárosban, a szudetanémet területek menekülteinek felszámolására. A város utcáin gyűjtőket fektettek le és péntek délig több ezer fontot adtak össze. Igen sokan ékszerüket és régi arany pénzeiket ajánlották fel a menekültek segélyezésére.

Megindult az agitáció a német gyarmatok visszaadásáért

Johannisburg, október 7. Délafrikai körökben azt hiszik, hogy a szudeták kérdésében létrejött megegyezés előtérbe fogja helyezni a volt német gyarmatok problémáját. Dél-Nyugat-Afrika fehér lakossága 31.000 főre tehető, ebből 21.000 tulajdonképpen délafrikai, 6000 német, akik automatikusan váltak

angol polgárokka és 3000 naturalizált német. Ezen utóbbiak most nyíltan hangoztatják, hogy Németország vissza fogja kapni Dél-Nyugat-Afrikát.

Trockij nyilatkozata

London, október 7. Trockij Kocsakában nyilatkozott egy újságrónak az újabb nemzetközi eseményekről. Kijelentette, hogy a csehszlovákiai helyzetben beállott jelentős változások valószínűen éreztetni fogják hatásukat Szovjet-Oroszországban is, ahol bizonyos rendszerváltozásra lehet számítani. A francia-orosz kapcsolatok 75 százalékban veszítettek jelentőségükből és ennek az egyezménynek a jelentősége a továbbiakban még inkább csökkenhet. Beigazolódik, hogy a szovjetnek az az elgondolása, amellyel az utóbbi években rendkívül diktatórikus jellegre rendezkedett be és évek óta a demok-

ratikus színezetű államok egységbefogását akarta kierőszakolni a totális jellegű államokkal szemben — amint ezt ő eleve is hangoztatta — elhibázott lépés volt és ennek a következményeit most a szovjet is rövidesen érezni fogja.

A szlovák kormány tagjai

Prága, október 7. Dr. Tiso elnöke alatt megalakult szlovák kormány tagjai a következők: Bellügyminiszter: Durcászki (szlovák néppárt), közoktatásügy: Csermák (szlovák néppárt), gazdaságügyi miniszter: Petlánszki (agrarpárt), pénzügyminiszter: Zapko mérnök (agrarpárt). Az új szlovák kormány székhelyét illetően még nem döntöttek. Szó van Zsolnáról, vagy Besztercebányáról, miután Pozsony a határszálen fekszik és így nem felel meg a célnak.

Letartóztatták Blücher marsallt és egész vezérkarát?

Varsóból jelentik: A lengyel távirati iroda jelenti Rigából: Moszkvai jelentés szerint Blücher marsallt, a szovjet távolkeleti hadseregének főparancsnokát Szibériában letartóztatták. A letartóztatásra az adott okot, hogy Blücher marsall ukrainai tartózkodása alatt lázadás volt a szovjetcsapatokban és a marsallt azzal vádolják, hogy ő volt a lázadások értelmi szerzője. Az utóbbi napokban állítólag 43, a távolkeleti hadseregbe beosztott szovjet tábornokot tartóztattak le, Blücher marsall egész vezérkarával együtt.

Ugyanez a hírforrás arról is tud, hogy a távolkeleti hadsereg hat politikai biztost agyonlőtték. Más részről állítólag az a vád Blücher ellen, hogy Blücher marsall a távolkeleti hadseregben egy kiáltványt tett közzé, amelyben azzal vádolta, Sztalint, hogy elárulta a világforradalmat Kínában, Spanyolországban és Csehszlo-

vákiában.

Moszkvában az a hír terjedt el, hogy Vorosizlov marsall szolidáris Blücherrel és kijelentette volna Sztalinnak: lemond, ha Blücher katonai törvényszék elé állítják.

Hamu-pipőke

GYERMEKELŐADÁS

Október 9-én, vasárnap d. e. 11-kor.

ENEKEK — TÁNCOK.

A Davila Színházban!

Barcelona nem tud — Burgos nem akar tudni a polgárháború megszüntetését célzó tervezetről

Olaszország hajlandó biztosítékokat adni az önkéntesek eltávolítása ügyében?

Barcelona, október 7. (Rador). A spanyol köztársasági kormány csütörtökön este közölte a nemzetközi sajtó képviselőivel, hogy nincsen tudomása olyan tervezetről, amely lehetővé tenné a polgárháború befejezését.

Egyidejűleg Burgosból jelentik, hogy nemzeti körökben azt állítják, hogy Franco tábornok ellen fog szegülni minden közvetítési kísérletnek.

Római jelentés szerint a spanyol kérdés ismét az érdeklődés előtérben áll. Arról beszélnek, hogy visszavonnának 10.000 olasz

önkéntest s biztosítékokat szolgáltatnának a többiek eltávolítására. Anglia fejtámlotta, hogy ebben az esetben azonnal ratifikálja az olasz-angol egyezményt és elismeri az olasz birodalmat.

Hivatalosan jelentik Gibraltárból, hogy intézkedések történtek annak megakadályozására, hogy a jövőben idegeri állampolgárok utazhassanak Gibraltárból Spanyolországba azzal a szándékkal, hogy önkéntesekként jelentkezzenek a spanyol fronton.

Zsidó és arab követelések az angol kormány előtt

London, október 7. Taufilal Buyaidi iraki hadügyminiszter audiencián jelent meg Halifax külügyi és MacDonald gyarmatügyi minisztereknél, akikkel a palesztinai kérdéstről tárgyalt. Az iraki hadügyminiszter azt kérte az angol miniszterektől, tegyen Anglia olyan nyilatkozatot, hogy a Balfour-deklaráció nem jelenti azt, hogy Anglia zsidó többséget, vagy zsidó államot akarna létesíteni Palesztinában, csupán nemzeti otthont. Ugyanakkor az iraki hadügyminiszter tiltakozott Palesztina felosztása ellen és azt ajánlotta, osszák fel az országot autonóm területekre, amelyek egységes parlamentnek legyenek alávetve.

A Jewish Agency végrehajtó bizottsága kommunikékat adott ki, amelyben ünnepelesen kijelenti, hogy a zsidó nép elutasít minden olyan megoldást, amelynek ér-

telmében a zsidó nép kisebbség maradna Palesztinában.

A zsidó nép jogait Palesztinában többször ismertette el Anglia, az Egyesült Államok és az egész civilizált világ és erről a jogokról a zsidóság sohasem fog lemondani. A deklaráció azzal végződik, hogy a két és fél éves terror dacára a zsidóság készen mutatkozik az arabokkal együtt működni Palesztina jövő boldogulásáért.

Haifa, október 7. Az angol csapatok csütörtökön nagy erővel láttak hozzá a terrorista ildözéséhez. Haifa közelében megölték egy több, mint száz főnyi arab terrorista csoporttal, amelynek során az arabok hatvan halottat vesztettek és igen sok sebesültjük volt, míg az angol csapatokat nem érte veszteség.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA

HUN DE IMPRIMAT